

POSTANOWIENIE

10 czerwca 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Karol Weitz

na posiedzeniu niejawnym 10 czerwca 2024 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa M. B. i Z. B.
przeciwko Bank spółce akcyjnej
w W. o ustalenie i zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej Bank spółce akcyjnej w W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie
z 29 września 2022 r., I ACa 222/22,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.**
- 2. kosztami postępowania kasacyjnego obciąża pozwany bank, pozostawiając ich szczegółowe wyliczenie referendarzowi sądowemu.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być wobec tego osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze

publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W niniejszej sprawie nie zachodzą przesłanki przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej pozwanego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 29 września 2022 r. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na występowanie w sprawie kilku istotnych zagadnień prawnych.

Zgodnie z utrwalonym poglądem judykatury Sądu Najwyższego, przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne polega na sformułowaniu tego zagadnienia i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Musi przy tym chodzić o zagadnienie nowe, dotychczas nierozpatrywane w judykaturze, które zarazem ma znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej (por. postanowienia z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11 i z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151).

Istotność zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) konkretyzuje się w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa lub znaczenie precedensowe dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Sąd Najwyższy wyjaśnił, że przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na przesłankę istotnego zagadnienia prawnego polega na sformułowaniu tego zagadnienia, wskazaniu przepisów prawa, na których tle zagadnienie to wyłoniło się, oraz zaprezentowaniu argumentacji jurydycznej uzasadniającej możliwość rozbieżnych ocen prawnych (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 24 maja 2016 r., I CSK 666/15, nie publ.).

skarżący w skardze powołał się na występowanie w sprawie kilku istotnych zagadnień prawnych sprowadzających się do pytań:

1. czy walutę kredytu denominowanego w walucie obcej stanowi waluta nominalnie wskazana w treści umowy kredytu (literalnie podana w treści umowy kredytu) czy też walutę kredytu określa się poprzez odwołanie do waluty w jakiej realizowane są przepływy pieniężne (tj. w jakiej spełniane są świadczenia pieniężne)?
2. czy zastosowanie mechanizmu przeliczeń kursowych na gruncie umowy o kredyt denominowany, w której kwota kredytu wyrażona zostało w walucie obcej, może być utożsamiane z waloryzacją umowną (art. 358¹ § 2 k.c.)?
3. czy umowa o kredyt denominowany zawarta z konsumentem, którego wysokość określona została w umowie w walucie obcej oraz którego wypłata i spłata następowała w walucie polskiej poprzez zastosowanie kursów z tabeli banku, może zostać uznana za bezwzględnie nieważną na podstawie art. 353¹ k.c., tj. z uwagi na naruszenie zasady swobody umów poprzez jednostronne kształtowanie przez bank zobowiązania kredytobiorcy?
4. czy stwierdzenie bezskuteczności normy przeliczeniowej, określającej zasady ustalania wartości waluty obcej w umowie kredytu denominowanego, uwzględniając art. 385¹ § 2 k.c. zgodnie z którym strony są związane umową w pozostałym zakresie, prowadzi do:
 1. utrzymania umowy w mocy i przyjęcia, że w takiej sytuacji nie powstaje luka w umowie - umowa zachowuje walutowy charakter, skoro saldo kredytu od początku w Umowie było wyrażone w CHF, a umowa umożliwiała spłatę kredytu bezpośrednio w CHF,
 2. konieczności uzupełniania Umowy normą dyspozytywną, w celu uniknięcia unieważnienia tej umowy, przy czym nie ma przeszkód by uzupełnić treść umowy przepisem ustawowym w nowym brzmieniu przyjętym już po zawarciu umowy jako normą, która korzysta z domniemania uczciwości zgodnie z motywem 13. Dyrektywy 93/13,
 3. upadku tej umowy, z uwagi na jej niewykonalność, co jest zależne jednak od tego, czy konsument wyraził swoją wolę unieważnienia umowy w sposób świadomy co do wszystkich skutków nieważności umowy i zaakceptował również niekorzystne skutki tego unieważnienia?"

Tymczasem kwestie będące przedmiotem pytań sformułowanych przez pozwanego jako istotne zagadnienie prawne zostały rozstrzygnięte i szczegółowo wyjaśnione przez Sąd Najwyższy w uchwale składu siedmiu sędziów – zasadzie prawnej – z dnia 7 maja 2021 r., III CZP 6/21 (OSNC 2021, nr 9, poz. 56). W uchwale tej Sąd Najwyższy przesądził, że niedozwolone postanowienie umowne (art. 385¹ § 1 k.c.) jest od początku, z mocy samego prawa, dotknięte bezskutecznością na korzyść konsumenta, który może udzielić następnie świadomej i wolnej zgody na to postanowienie i w ten sposób przywrócić mu skuteczność z mocą wsteczną. Jeżeli bez bezskutecznego postanowienia umowa kredytu nie może wiązać, konsumentowi i kredytodawcy przysługują odrębne roszczenia o zwrot świadczeń pieniężnych spełnionych w wykonaniu tej umowy (art. 410 § 1 w związku z art. 405 k.c.). Kredytodawca może żądać zwrotu świadczenia od chwili, w której umowa kredytu stała się trwale bezskuteczna.

Stanowisko to Sąd Najwyższy doprecyzował w wyroku z dnia 25 lipca 2023 r., II CSKP 1487/22 (LEX nr 3588059) przyjmując, że jeżeli bez niedozwolonych postanowień umowa nie może obowiązywać, a jej upadek naraża konsumenta na szczególnie niekorzystne konsekwencje, w świetle okoliczności istniejących lub możliwych do przewidzenia w czasie sporu, z uwzględnieniem rzeczywistych i bieżących interesów konsumenta i z zastrzeżeniem, że do celów tej oceny decydująca jest wola wyrażona przez konsumenta w tym względzie, Sąd powinien podjąć działania zmierzające do ochrony konsumenta przed owymi rażąco negatywnymi konsekwencjami.

Biorąc zatem pod uwagę, że okoliczności podniesione przez skarżącego w skardze kasacyjnej zostały już wyjaśnione w dotychczasowym orzecznictwie Sądu Najwyższego nie można uznać, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Na marginesie należy dostrzec, że tak sformułowane zagadnienia prawne sprowadzają się wyłącznie do pytań o czysto incydentalnym i kazuistycznym charakterze, nie zawierając w sobie elementów, które mogłyby pozwolić na sformułowanie przez Sąd Najwyższy – w ramach rozpoznania skargi kasacyjnej – ogólnego stanowiska o uniwersalnym wymiarze. W konsekwencji, podniesione

kwestie z oczywistych względów nie mogą stanowić istotnego zagadnienia prawnego w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Z tych wszystkich względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1, 1¹ i 3 w zw. z art. 99 i art. 108 § 1 i z art. 391 § 1 oraz w zw. z art. 398²¹ k.p.c.

[SOP]

[a!]